

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 26/11/2024

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 27-11-2024	Esas No: 2/2719

TBMM Halkla İlişkiler Binası
3.Kat, Oda: D-303 Bakanlıklar- Ankara
Telefon: +90 (312) 420 20 70 +90 (312) 420 27 69 Faks: +90 (312) 420 26 10

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
26 Kasım 2024
Numara:

T B M M GENEL BAŞKANLIK
26 Kasım 2024
No: 15369 04

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

GENEL GEREKÇE

Engelli bireylerin yaşam kalitesinin artırılması, toplumsal hayata eşit katılımının sağlanması ve temel haklardan yararlanmasının garanti altına alınması sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir. Ancak, 26 Mayıs 2023 tarihli Evde Bakım Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler, özellikle engelli sağlık kurulu raporlarında “kısmi bağımlı” olarak değerlendirilen bireyler açısından ciddi mağduriyetlere yol açmıştır. Yönetmelikte, evde bakım ücreti alınabilmesi için yalnızca “tam bağımlı” engelli ibaresinin aranması şartı getirilmiş, böylece “kısmi bağımlı” olarak değerlendirilen engelli bireyler bu destekten yararlanamaz hale gelmiştir. Halbuki, geçmişte kullanılan “ağır engelli” tanımı ve mevcut “kısmi bağımlı” tanımı, günlük yaşam aktivitelerinde başkasının yardımına ihtiyaç duyan bireyleri ifade etmekte ve esasen aynı anlamı taşımaktadır. Buna rağmen yönetmelikteki bu ayırım, evde bakım ücretlerinden yararlanan binlerce engelli bireyin bu destekten mahrum bırakılmasına neden olmaktadır. Ayrıca, hane halkı gelir hesaplamasında gayrimenkuller ve taşıtların rayiç bedellerinin belirli oranlarda gelir olarak eklenmesi de, özellikle düşük gelirli haneler için ek bir yük oluşturmakta ve evde bakım ücretlerinin kesilmesine yol açmaktadır. Bu durum, engelli bireylerin bakımına dair devlet desteğinin ortadan kalkmasına ve hem bireylerin hem de ailelerinin ekonomik ve sosyal açıdan zorlanmasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin eşitlik (Madde 5), bağımsız yaşam ve topluma dahil olma (Madde 19) ve yeterli yaşam standardı ile sosyal koruma (Madde 28) ilkelerine aykırılıklar ortaya çıkmaktadır. Sözleşme, engelli bireylerin ayrımcılığa uğramaksızın eşit haklardan yararlanmasını ve bağımsız yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli desteğin sağlanmasını öngörmektedir. Ancak mevcut düzenleme, “kısmi bağımlı” engelli bireylerin sosyal hizmetlere erişimini engelleyerek bu yükümlülüğün yerine getirilmesini zorlaştırmaktadır. Bunun yanı sıra, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın eşitlik (Madde 10), sosyal koruma ve engellilere özel tedbirlerin alınması (Madde 61) hükümlerine aykırı bir durum söz konusu olmaktadır. Anayasa, engelli bireylerin toplumsal hayata eşit katılımını ve desteklenmesini bir devlet sorumluluğu olarak belirlerken, bu tür düzenlemeler bireylerin haklarını sınırlandırmakta ve anayasal korumanın dışında bırakmaktadır.

Bu kanun teklifiyle, Evde Bakım Yönetmeliği'nin ilgili maddesindeki “tam bağımlı” ibaresine “veya kısmi bağımlı” ifadesinin eklenmesi amaçlanmaktadır. Bu değişiklik, engelli bireylerin bağımlılık durumlarına göre ayırım yapılmaksızın sosyal desteklerden yararlanmasını sağlayacak, mevcut mağduriyetlerin önüne geçecek ve ulusal ve uluslararası mevzuatla uyumu tesis edecektir. Teklifin hayata geçirilmesi, engelli bireylerin hak ettiği sosyal adaletin sağlanmasına, ailelerin üzerindeki ekonomik yükün azaltılmasına ve sosyal devlet anlayışının güçlendirilmesine katkı sunacaktır.

TBMM Halkla İlişkiler Binası
3.Kat, Oda: D-303 Bakanlıklar- Ankara
Telefon: +90 (312) 420 20 70 +90 (312) 420 27 69 Faks: +90 (312) 420 26 10

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun ek 7. maddesi, engelli bireylerin bakım hizmetlerine ilişkin esasları düzenlemektedir. Ancak, mevcut düzenlemede engelliler arasında "tam bağımlı" ve "kısmi bağımlı" ayrımı yapılması, bakım hizmetlerine erişimde eşitsizliklere yol açmaktadır. Engellilerin bağımlılık durumlarına bakılmaksızın sosyal hizmetlerden yararlanmalarını sağlamak amacıyla yapılan bu değişiklikle, tüm engelli bireylerin eşit şartlarda desteklenmesi hedeflenmiştir. Bu maddeyle engelli bireylerin bakım ihtiyaçlarının hiçbir ayırım gözetilmeksizin karşılanması, sosyal adaletin sağlanması ve sosyal hizmet politikalarının daha kapsayıcı hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Yürürlük Maddesidir.

Madde 3- Yürütme Maddesidir.

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

**SOSYAL HİZMETLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “engellilere,” ibaresinden sonra gelmek üzere “tam bağımlı ya da kısmi bağımlı engelli ayrımı yapılmaksızın,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.